

Kultur- och fritidsförvaltningen
Malin Forsling-Parborg

2023-03-09

Dnr KOF 2022-204

Kultur- och fritidsnämnden

Remiss - Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet - villkor och fördelning

Förslag till kultur- och fritidsnämndens beslut

1. Yttrande lämnas enligt med Kultur- och fritidsförvaltningens förslag.

Ärende

Folkbildningsrådets har skickat *Remiss: Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet* Dnr 22/00614 till Linköpings kommun för ett yttrande. Remissen ska besvaras senast den 31 mars 2023.

Remissen avser en översyn av en fördelningsmodell för statsbidrag till studieförbundens verksamhet. I remissen förslås det att nuvarande fördelning av statsbidraget ska avvecklas och att en ny bidragsmodell ska införas från och med 2024. Den nya föreslagna bidragsmodellen utgår från ett kvalitetsbedömningssystem där framtida planerad verksamhet under en treårsperiod ska ligga till grund för fördelningen till studieförbunden.

I förslaget till yttrandet framförs det att Linköpings kommun ser positivt på ett nytt bidragssystem. Vidare välkomnas det att studieförbunden kan profilera sin verksamhet utifrån kvalitetsaspekter, tilldelas bidrag utifrån ett verksamhetsåtagande samt att bidragsandelen har ett treårsperspektiv vilket skapar bättre långsiktiga förutsättningar för studieförbunden. Likaså välkomnas förslaget om skärpta villkor samt att det finns krav på att kulturprogrammen är öppna och offentliga.

I förslaget till yttrande framförs det dock att form och förutsättningar för den nya bidragsmodellen behöver utvecklas, samt att Folkbildningsrådet behöver föra en dialog med kommunerna i det fortsatta utvecklingsarbetet. Därutöver framförs nedanstående synpunkter i yttrandet:

- Det finns behov av att se över bidragsmodellens påverkan på utbudet lokalt och regionalt, samt hur ett mindre utbud påverkar möjligheten till folkbildning för deltagare på lokal och regional nivå.

- Det saknas tydlighet och förankring i hur modellen praktiskt ska tillämpas/nyttjas för kommuner och regioner vid fördelningen av kommunala och regionala medel. Det framförs att stöd ska ges, men en närmare beskrivning av hur stödet från Folkbildningsrådet kan se ut saknas.
- Det saknas förankring gentemot kommunerna då förslaget har utgått ifrån en dialog mellan studieförbunden och Folkbildningsrådet. Remissförslaget saknar kommunala och regionala ingångsvärden. Linköpings kommun ser även att bidragssystemet enligt remissförslaget medför en markant ökad administration för kommunerna att hantera.
- Det kvarstår en del utvecklingsarbete med bidragsmodellen innan den kan implementeras. Linköpings kommun bedömer utifrån remissen att en implementering kan ske tidigast under 2025.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Remiss - Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet - villkor och fördelning, 2023-03-09

Bilaga 1 – Yttrande över - Remiss - Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet - villkor och fördelning, 2023-03-09

Bilaga 2 - Remiss - Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet - villkor och fördelning, 2022-12-21

Bilaga 3 – Remisskrivelse angående förslag till nytt bidragssystem för studieförbunden

Bakgrund

Folkbildningsrådet har skickat *Remiss: Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet* Dnr 22/00614. Remissen har skickats till folkbildningens organisationer samt ett urval regioner, kommuner och civilsamhällesaktörer, däribland Linköpings kommun. Remissen ska besvaras senast den 31 mars 2023.

Remissen avser en översyn av systemet för statsbidrag till studieförbundens verksamhet som genomförts av Folkbildningsrådet. I översynen återfinns ett förslag till en ny bidragsmodell för statliga medel till studieförbunden.

I remissen framförs det att den verksamhet som studieförbunden bedriver ligger på gränsen till vad som kan ses som god folkbildning. Det har även funnits brister i kontrollen, vilket har resulterat i att fel och oegentligheter inte har upptäckts. Studieförbunden får även kritik för att inte nå en tillräcklig bredd av befolkningen och att deras unika ideologiska profiler med tiden tonats ner. Enligt remissen anges följande skäl till att nuvarande bidragssystem behöver förändras:

- Rådande bidragssystem inte beaktar kvalitén i verksamheten.
- Betoningen på kvantitet skapar en negativ volymjakt.
- Nuvarande fördelningsmodell har en alltför svag koppling till statens syfte med bidraget och folkbildningens uppdrag.

Folkbildningsrådets mål med föreslagen fördelningsmodell är att införa ett mer kvalitetsinriktat bidragssystem som bedöms hantera dessa brister. Förslaget innebär att bidraget ska fördelas enligt ett kvalitetsbedömningssystem.

Med den nya bidragsmodellen eftersträvar Folkbildningsrådet följande resultat:

- Att kvalitét i studieförbundens verksamhet stärks och utvecklas.
- Att sökande efter volymer i folkbildningens utkanter motverkas.
- Att statsbidraget används effektivare med transparens och förutsägbarhet i ett dynamiskt system.

Folkbildningsrådets uppdrag i den nya bidragsmodellen blir att bedöma underlag från studieförbunden som utgör grund till bidragsandelar som delas in treårsperioder. Bedömningen utgår från följande:

- Det framåsyftande:
  - Folkbildningsrådets omvärldsanalys.
  - Studieförbundens verksamhetsåtaganden.
- Det retrospektiva:
  - Resultatet av uppföljningar.

- Resultatet av utvärderingar.
- Risk- och sårbarhetsanalys.
- Verksamhets- och deltagarstatistik

En bedömarpanel gör en värdering av studieförbundens verksamhet utvärderas med hjälp av ett antal huvudfrågor där bland annat verksamhetens kvaliteteter det vill säga inriktning (bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle och kulturliv) bedöms. Värderingen ska utmynna i förslag till bidragsandelar som delas in treårsperioder. Den slutliga fördelningen beslutas av Folkbildningsrådet.

Förslaget att utgå ifrån kvalitet istället för kvantitet bygger på de intentioner om målstyrning som uttrycktes i samband med folkbildningsreformen 1991 då Folkbildningsrådet bildades. Vidare utgår förslaget på tidigare rekommendationer från Riksrevisionen om att Folkbildningsrådet aktivt ska stimulera folkbildningens styrning mot mål och kvalitet. I förslaget skärps villkoren om bland annat om studieförbundets ansvar vid samverkan och för kostnadsersättningar till samverkansparter.

Enligt remissen är målsättningen att den nya bidragsmodellen ska börja gälla från och med 2024.

Nuvarande statliga bidragssystem för fördelning av statsbidraget utgår ifrån inrapporterad statistik från tidigare års genomförd verksamhet. Linköpings kommun bidragsfördelning till studieförbunden utgår ifrån nuvarande statliga bidragssystem. Detta innebär att fördelning av kommunala medel till bidragsberättigade studieförbund utgår ifrån den inrapporterade statistiken till Folkbildningsrådet. Nuvarande bidragssystem baseras sin tur på tidigare genomförd verksamhet tre år tillbaka. Bidraget har tre ben - verksamhetsbidrag (82 procent), organisationsbidrag (10 procent) samt ett tillgänglighetsbidrag (8 procent). Bidraget till studieförbundet fördelas idag ut ett år i taget.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet om yttrande bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kultur- och fritidsnämnden.

Kommunala mål

Kultur- och fritidsnämndens mål för 2023 anger bland annat:

- *Ett mångfasetterat kultur-, fritids- och idrottsliv*
- *Ett synligt kultur-, fritids- och idrottsliv*
- *Effektiva administrativa processer*

- *Hållbar verksamhet*

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Studieförbunden erbjuder en verksamhet som tillgängliggjorts för alla. Jämställdhetsperspektivet är integrerat i folkbildningsverksamheten. Alla former av diskriminering motverkas. Studieförbunden är demokratiska aktörer som ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Studieförbunden ska motverka antidemokratisk verksamhet. Folkbildningsrådet anger att det i den nya fördelningsmodellen ska finnas ett urval indikatorer däribland en indikator för jämställdhet som ska nyttjas som stöd för att utvärdera och granska studieförbundens verksamhet.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Karin Olanders

Beslutet skickas till:
Folkbildningsrådet,
info@folkbildningsradet.se